

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 3C/14/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8811208996
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Vaľuš
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2012:8811208996.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Milanom Vaľušom v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176 proti žalovanému: C. Č., nar. XX.X.XXXX, bytom H. U. F., R. XXXX, t.č. pobyt neznámy, zast. K. C., pracovníčkou Okresného súdu Vranov nad Topľou, o zaplatenie 188,61 eur s prísl. t a k t o

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 33,69 eur spolu s úrokom z úveru 13,67% za obdobie poskytnutia úveru vo výške 90,75 eur a spolu s úrokom z omeškania 0,024% denne od 25.3.2009 do zaplatenia zo sumy 124,44 eur.

Súd žalobu čo do zvyšku z a m i e t a.

Žiadny z účastníkov n e m á na náhradu trov právo.

odôvodnenie:

Žalobca sa podaným návrhom domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť sumu 178,93 eur, úrok z omeškania vo výške 0,024% denne zo sumy 178,93 eur odo dňa 25.3.2009 až do zaplatenia, pokutu vo výške 9,68 eur a trovy konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 25.6.2007 uzatvoril so žalovaným zmluvu č. 3706180967, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru v sume 331,95 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť v 24 mesačných splátkach po 19,88 eur, teda spolu 477,12 eur. Nakoľko žalovaný úver nesplácal podľa dohodnutých podmienok, žalobca mu uložil v súlade s úverovými podmienkami pokutu vo výške 9,68 eur a dňa 24.3.2009 mu zaslal výzvu k splateniu celého dlhu vo výške 188,61 eur, pričom žalovaný po zosplatení nič neuhradil, preto dlh predstavuje 188,61 eur.

Opatrovníčka žalovaného ponechala vec na rozhodnutie súdu.

V danej právnej veci súd vydal platobný rozkaz, ktorý sa žalovanému nepodarilo doručiť do vlastných rúk, preto vykonal šetrenie jeho pobytu. Ani vykonaným šetrením sa nepodarilo zistiť iný jeho pobyt, preto mu súd na zastupovanie v konaní ustanovil opatrovníka.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a prílohami a zistil tento skutkový stav veci:

Žalobca a žalovaný ako klient uzavreli dňa 28.6.2007 úverovú zmluvu č. 3706180967, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 10.000,-Sk, ktorý sa zaviazal splácať v mesačných splátkach po 599,-Sk a to v 24 mesačných splátkach počínajúc kalendárnym mesiacom bezprostredne nasledujúcim po dátume poskytnutia úveru.

Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli Úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „Úverové podmienky“) a žalovaný podpisom potvrdil, že je s nimi oboznámený, že sú mu všetky ich ustanovenia zrozumiteľné, že ich považuje za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami.

Podľa hlavy 1 § 1, § 2 Úverových podmienok tieto úverové podmienky sú zmluvnými podmienkami v zmysle § 273 Obchodného zákonníka a sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy uzatváranej medzi spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „spoločnosť“) a fyzickou osobou (ďalej len „klient“), ktorej znenie je uvedené na prednej strane tejto listiny. Úverové podmienky vymedzujú a zakotvujú práva a povinnosti medzi spoločnosťou a klientom, ktorému spoločnosť poskytuje úver na základe úverovej zmluvy.

Uzatvorením úverovej zmluvy sa spoločnosť zaväzuje klientovi poskytnúť dohodnutý úver, pričom po poskytnutí úveru sa stáva spoločnosť veriteľom z úverovej zmluvy a klient ako dlžník z úverovej zmluvy sa zaväzuje spoločnosti poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť úroky (§ 3 hlavy 1 Úverových podmienok).

Podľa hlavy 5 § 1 Úverových podmienok klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutý úver a to v pravidelných mesačných splátkach, ktorých počet, výška a termín splatnosti sú určené v úverovej zmluve. V jednotlivých splátkach je zahrnutá príslušná časť úverovej istiny a úroky, ktoré je klient povinný platiť (ďalej iba splátka), ak z údajov na líčnej strane nevyplýva inak. Výška úroku sa zistí ako rozdiel súčiny výšky mesačnej splátky zníženej v prípade poistenia o výšku úhrady za poistenie a počtu splátok a výšky poskytnutého úveru.

V zmysle hlavy 5 § 8 Úverových podmienok sa zmluvné strany dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z úverovej zmluvy, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z úverovej zmluvy.

Podľa hlavy 7 § 3 Úverových podmienok klient je povinný celý čerpaný úver splatiť na požiadanie spoločnosti v prípade, že sa oneskoril s platením dvoch splátok alebo sa oneskoril s platením jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. V týchto prípadoch je taktiež spoločnosť oprávnená jednostranne od úverovej zmluvy odstúpiť, pozastaviť čerpanie už poskytnutého úveru alebo dohodnutý úver neposkytnúť.

Podľa hlavy 7 § 6 Úverových podmienok v prípade ak je dôsledkom porušenia povinnosti klienta uhradiť spoločnosti celý poskytnutý úver, je klient povinný uhradiť spoločnosti súčasne s úverom aj zmluvnú pokutu vo výške ušlého úroku, čiže čiastku, na ktorú by spoločnosti vznikol z titulu úveru nárok, ak by bol úver riadne splácaný v dohodnutých splátkach.

V zmysle hlavy 14 § 3, 4, Úverových podmienok v prípade omeškania úhrady splátky, alebo ich častí alebo zmluvných pokút alebo platieb podľa hlavy 7 § 6 týchto úverových podmienok je klient povinný zaplatiť úrok z omeškania vo výške 0,08% z dlžnej čiastky za každý deň omeškania, najmenej však 100 Sk. V prípade omeškania s úhradou splátky úveru, alebo ich častí dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 8% z čiastky, s ktorej úhradou je v omeškaní. V prípade omeškania klienta s úhradou splátky úveru, či ich častí dlhšieho ako 6 mesiacov je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 5% z úveru, s ktorého vrátením spoločnosti je v omeškaní.

Podľa hlavy 14 § 11 Úverových podmienok úverová zmluva, úverové podmienky a zabezpečovacie vzťahy ako aj vzťahy vzniknuté následne na základe uvedených zmluvných vzťahov sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov ako aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka v platnom znení.

V zmysle § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Súd na základe takto zisteného skutkového stavu vyhodnotil zmluvný vzťah medzi účastníkmi ako spotrebiteľskú zmluvu napriek tomu, že zmluva bola uzavretá 28.6.2007 teda za účinnosti Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 150/2004 Z. z., ktorý v ustanovení § 52 ods. 1 definoval spotrebiteľskú zmluvu ako kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo alebo inú odplatnú zmluvu upravenú v ôsmej časti tohto zákona a zmluvu podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Na uvedený právny vzťah je totiž potrebné aplikovať zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinný od 1.7.2007 a vychádzať pritom z ustanovenia § 3 ods. 3, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

Pri závere o tom, že predmetnú úverovú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení už citovaného zákona č. 150/2004 Z. z. spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 4 citovaného zákona neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá úverová zmluva, v zmysle ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 10.000,-Sk a tento sa odporca zaviazal splácať v 24 mesačných splátkach po 599,-Sk pri konečnej výške úveru 14.376,-Sk. Cena úveru teda činila 4.376,-Sk.

Keďže žalovaný si túto svoju povinnosť neplnil, žalobca zospatnil celý úver a vyzval ho na zaplatenie predmetnej sumy. Ako vyplýva zo splátkového kalendára zmluvy, žalovaný uhradil žalobcovi celkom sumu 298,25 eur.

V danom prípade sa súd zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorý činil za 24 mesiacov sumu 4.376,-Sk (z úveru 10.000,- Sk), čo je 21,88 % ročne. Ide o orientačný výpočet s odkazom na ust. hlavy 5 § 1 Úverových podmienok, kde súd nezohľadnil rôzne poplatky zahrnuté v splátke, výšku ktorých nemá za preukázanú. Pri výpočte súd postupoval podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.9.2011 sp. zn. 3Co 3/2011.

Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od jedného do piatich rokov v čase uzavretia zmluvy, mesiac jún 2007, činil úrok 13,67 % p.a. Z toho je zrejmé, že dohodnutý ročný úrok z úveru medzi účastníkmi v danom prípade bol o 8,21 % vyšší ako bola priemerná úroková miera z úverov poskytovaných v tomto období bankami.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

Vzhľadom na vyššie súd považoval dohodu o výške úrokov nad 13,67% ročne za absolútne neplatnú.

V súlade s ustanovením § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého: „Pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak“ súd započítal všetky platby odporcu najskôr na istinu a potom na úroky z úveru, keďže nie je možné, aby dodávateľ (veriteľ) určoval, oproti čomu bude platba od dlžníka zúčtovaná, lebo v opačnom prípade by došlo k rozporu s ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchýliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa. Súd preto v tejto súvislosti nezohľadňoval platby žalovaného podľa splátkového kalendára zmluvy zaúčtované žalobcom na zmluvné pokuty a upomienky, keďže ani nemal za preukázané, za ktoré konkrétne porušenia zmluvy si žalobca tieto sankcie uplatňuje, keďže ich nijako bližšie nešpecifikoval.

Vzhľadom na vyššie uvedené má potom súd za to, že nárok žalobcu nie je v celom rozsahu dôvodný. Žalovanému bol poskytnutý úver v sume 10.000,-Sk, t.j. 331,94 eur, pričom žalovaný uhradil sumu 298,25, preto ho súd zaviazal na zaplatenie istiny v sume 33,69 eur. V časti úrokov z úveru ho zaviazal na zaplatenie úroku z úveru vo výške úrokovej miery z úverov obchodných bánk v čase poskytnutia úveru, v júni 2007 a to vo výške 13,67% a to za obdobie poskytnutia úveru, teda suma úrokov z úveru pri uvedenej istine a úrokovej miere za obdobie poskytnutia úveru predstavuje sumu 90,75 eur. V časti uplatnených úrokov z omeškania súd žalovaného zaviazal k zaplateniu úrokov z omeškania vo výške 0,024% denne (čo predstavuje 8,76 % ročne) zo sumy 124,44 eur (zo sumy nesplatennej istiny a vyčíslenej sumy úroku z úvere) od 25.3.2009 (deň nasledujúci po zospatnení celého dlhu) do zaplatenia, ktorý úrok z omeškania požadovaný navrhovateľom neprevyšuje zákonné úroky z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase, kedy došlo k omeškaniu.

Vo zvyšku nárok žalobcu súd zamietol. Sumu, na ktorú zaplataenia žalovaného súd zaviazal, mu povolil zaplatiť v splátkach za podmienok uvedených vo výroku tohto rozsudku.

Samotný nárok na zmluvné pokuty podľa hlavy 15 § 3, 4 Úverových podmienok súd považoval za neopodstatnený. Dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 8% z každej omeškanej splátky alebo jej časti, s ktorej úhradou je klient v omeškaní dlhšie ako 7 dní spolu so zmluvnou pokutou vo výške 5% z úveru, s ktorého vrátením je klient v omeškaní v prípade omeškania s úhradou splátky úveru, či jej časti dlhšie ako 6 mesiacov súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a preto absolútne neplatnú s poukazom na § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení aktuálnom ku dňu uzavretia zmluvy a neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ. K vyššie uvedenému súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.9.2011 sp. zn. 3Co 3/2011.

V predmetnej úverovej zmluve bol za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania, zmluvná pokuta, náhrada škody. Tiež lehota splatnosti zmluvnej pokuty je veľmi krátka, takže nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak má účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1 OSP,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a OSP),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.